

Jaromír Erben

KYTICE

Premiéra 20. 5. 2022 v 19.00

KD Střelnice Rumburk

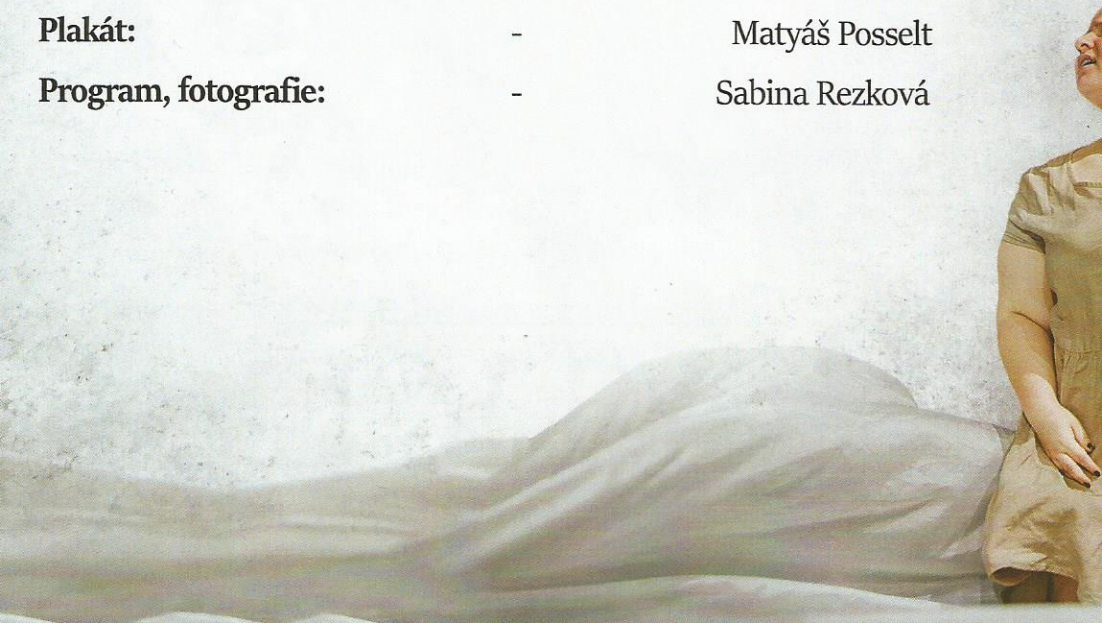
„I přes to, co se nám děje, přichází naděje.“

Projděte se s námi do snového světa klasických Erbenových balad. Provedeme Vás od Kytice přes Polednici, Vodníka, Lili, Svatební košili, Vrbu a Štědrý den zpět do nadějeplné Kytice.

HRAJÍ

Aneta Svobodová, Kateřina Purchartová, Katka Nedvídková, Evelína Rauch, Martina Srbecká, Dan Rýdl, Pavel Rampas, Miroslav Veselý, Lukáš Urban

Příčná flétna:	-	Eliška Semerádová
Hudba:	-	Tereza Rauch
Světla:	-	Radim Purchart
Režie, scénografie, kostýmy:	-	Miroslav Řebíček
Plakát:	-	Matyáš Posselt
Program, fotografie:	-	Sabina Rezková

O AUTOROVÍ:

Karel Jaromír Erben (* 7.11.1811 Miletín, † 21.11.1870 Praha) byl významným sběratel lidové slovesnosti, kterou přenášel do literatury, vydavatel folklórních textů, starých literárních památek a archivních dokumentů, překladatel a básník.

Vedle historických dokumentů vydával díla staré české literatury, např. „Sebrané spisy české“ od Mistra Jana Husa, vydával i překlady starých děl ruské literatury – „Nestorův letopis ruský“, „Slovo o pluku Igorově“. Podílel se na vydání druhého dílu „Výboru z literatury české“.

Důležitost a těžiště svého zájmu však spatřoval ve folklóru, především v českých lidových písních. Erben pořádal hojné cesty na venkov, které mu umožňovaly sbírat lidovou slovesnost. Vydal „Písňe národní v Čechách I.-III.“ (1842-45) – první vydání nemělo žádné vyhraněné členění, druhé vydání bylo podstatně rozšířeno a vyšlo pod názvem „Prostonárodní české písňe a říkadla“ (1864). V tomto vydání jsou již písňe rozčleněny podle období lidského života, podle období roku atd. Karel Jaromír Erben sbíral i lidové pohádky a pokusil se o vydání jakousi slovanskou čítanku „Sto prostonárodních pohádek a pověstí slovanských v nářečích původních“ (1865), kterou vydal znovu ve zkrácené podobě r. 1869 „Vybrané báje a pověsti národní jiných větví slovanských“. K. J. Erben byl podnícen evropským rozvojem studia lidové slovesnosti, zvláště mu byli za příklad bratři Grimmové. Erben byl přesvědčen, že národní literatura by měla vycházet z etnického základu, který je obsažen v lidových písních, pověstech a zvycích.

Mnoho práce vložil Erben do připravovaného souboru českých pohádek, jako celek vyšly až roku 1905 pod názvem České pohádky (např. Dlouhý, Široký a Bystrozraký, Tři zlaté vlasy Děda-Vševěda...). U Erbena dostala pohádka pevný tvar, nejedná se o pouhé improvizování lidového vyprávění s nahodile řazenými motivy.

Karel Jaromír Erben napsal jednu jedinou básnickou sbírku – Kytice (1853). Erben ve sbírce vychází z pověstí a bájí. Básně jsou baladicky laděné. Erbenova Kytice byla považována jako odkaz na lidské a národní hodnoty, ohrožené bachovským absolutismem.

Zdroj: <https://www.databazeknih.cz/zivotopis/karel-jaromir-erben-92>

O KYTICI:

Kytice, původně vydaná pod názvem Kytice z pověstí národních, je stěžejní dílo Karla Jaromíra Erbena. Je to jediná původní kniha, kterou kdy vydal. Jedná se o sbírku 13 skladeb inspirovaných lidovou slovesností poukazující na hodnotu mezilidských vztahů.

Sbírku tvoří balady vycházející z lidové tradice, ačkoli sám Erben toto slovo balady nikdy nepoužíval. Kytice je sbírkou ohlasovou a projevem folkloristicky orientovaného romantismu. Myšlenková báze a etický princip básní má ovšem klasicistní rysy. K jednotlivým básním jsou připojeny poznámky (Poznamenání) obsahující údaje o původu či o jinoslavných variantách.

Příznačné pro Erbena je, že hlavní roli hrají ženy, převážně matky. Zabývá se zde otázkou lidských vztahů, v nichž ho především zajímá problém viny a trestu. Podle Erbena je nejzákladnějším lidským vztahem pouto mezi matkou a dítětem. Konflikty v lidském životě vznikají především narušením základních vztahů a zákonů mezi lidmi. Za každou vinu přichází, často nepřiměřený, trest. Člověk je v jeho pojetí bezmocný proti přírodním silám, jež ho obklopují. Vinu vždy nese člověk, nikdy společnost.

Dalším neromantickým znakem balad je naprostá nevzdorovitost hrdinů, kteří zcela bázně a s pokorou přijímají vinu. Nejsou zde individualistické tendence ani typická rozpolcenost.

Časoprostor básní je neurčitý, symbolický (les, chalupa, jezero). Erben nemluví o budoucnosti ani minulosti. Čas jako by se zastavil. Nachází se zde nezanedbatelný prvek determinismu (osudovosti), především ve Štědrém dnu a Věštyni.

Zdroj: [https://cs.wikipedia.org/wiki/Kytice_\(sb%C3%ADrka\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Kytice_(sb%C3%ADrka))